

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) เกิดจากการระดมพลังความคิดและการมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วประเทศ ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนเร็วจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เหมาะสม โดยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างระบบต่าง ๆ ภายในประเทศให้มีศักยภาพ แข่งขัน ได้ และสร้างฐานความรู้ให้เป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน ควบคู่ไปกับการกระจายการพัฒนาที่เป็นธรรม เสริมสร้างความเท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคม และความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คงความสมบูรณ์เป็นรากฐานการพัฒนาที่มั่นคง และเป็นฐานการดำรงวิถีชีวิตของชุมชนและสังคมไทย อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549 : 1-3)

ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการ บนฐานความรู้และความเป็นไทย โดยใช้กระบวนการพัฒนากลยุทธ์และห่วงโซ่อุปทาน การปรับโครงสร้างภาคบริการ ให้เป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประเทศ โดยพัฒนาการท่องเที่ยวไทย ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของภูมิภาค บนฐานความโดดเด่นและหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และความเป็นไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549 : 80-84) โดยการฟื้นฟู พัฒนา แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณสถานในเชิงกลุ่มพื้นที่ และเสริมสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย ทั้งการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อสร้างสินค้าท่องเที่ยวใหม่ ๆ แก่ธุรกิจการท่องเที่ยวไทย และเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตลาดท่องเที่ยวโลก ส่งเสริมการลงทุนพัฒนาธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของธุรกิจและบริการที่มีศักยภาพให้เป็นที่ยอมรับ น่าเชื่อถือ และตอบสนองความต้องการของตลาดโลก ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวและกลุ่มลูกค้าธุรกิจบริการอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดร่วมกัน พัฒนาปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อ

การดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว ทั้งการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมเพื่อการเข้าถึงและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว มาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชนในท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เชื่อมโยงการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่นกับกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อช่วยสร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน

ประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่งดงาม นอกจากนั้นยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงนิเวศ (Eco-tourism Places) กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปท่องเที่ยว ชมความงามตามธรรมชาติเพิ่มขึ้นทุกๆปี ดังจะเห็นได้จาก กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2549 : 25-28) ได้สรุปไว้ว่าในปี พ.ศ. 2548 มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนประมาณ 12.3 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 14.80 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2549 นอกจากนี้ประเทศไทยนับได้ว่าเป็นประเทศแรก ในภูมิภาคที่ได้ริเริ่มโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการ และในฐานะสมาชิกของกลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศไทยจึงสามารถเสนอบริการที่รวมแหล่งท่องเที่ยวของสมาชิกในกลุ่ม หรือมีการร่วมกันส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกัน เมื่อเกิดกระแสตื่นตัวด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ประกอบกับปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีความชื่นชอบในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ และทำความเข้าใจในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นที่เป็นจุดหมายปลายทางเพิ่มมากขึ้น โดยมีความประสงค์ที่จะสร้างความคุ้นเคยกับประชาชนในท้องถิ่นหรือมีความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการศึกษามากกว่าในอดีต (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546 : 33)

ทิศทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระยะต้นจนถึงฉบับที่ 10 นอกจากจะมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับด้านสังคมและวัฒนธรรมด้วย โดยมุ่งหวังที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และโบราณสถานวัตถุต่างๆ (กองแผนงาน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539 : 45) ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยมีอยู่หลากหลายทั่วภูมิภาค ซึ่งในแต่ละภาคแต่ละจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวและเอกลักษณ์ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปท่องเที่ยวแตกต่างกันออกไป

กลุ่มจังหวัด “ร้อยแก่น มหา กาฬ” เป็นกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและการค้า เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทาง

ธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยธรรมชาติที่สวยงามบนยอดเขาสูงหลายแห่ง แหล่งรวมอารยธรรมโบราณนับพันปีที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนวัฒนธรรมพื้นบ้าน วิถีชีวิตที่เรียบง่าย ความมีน้ำใจของชาวอีสาน เป็นเสน่ห์ที่มัดใจนักท่องเที่ยวที่มาเยือนอีสานจวบจนปัจจุบัน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2546 : 28)

ร้อยแก่นมหาภาพ เป็นเมืองที่มีมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติโบราณมากมาย ดังปรากฏร่องรอยให้เห็นอยู่ในปัจจุบันที่หลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา เช่น พระมหาเจดีย์ชัยมงคล วัดบูรพาภิราม พระพุทธรูปปางประทานพรที่สูงที่สุดในประเทศไทย อยู่จังหวัดร้อยเอ็ด พระธาตุขามแก่น โบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดขอนแก่น พระธาตุนาดูนที่มีการขุดพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต และพระพุทธรูปปางไสยาสน์สมัยทวารวดีที่จังหวัดมหาสารคาม และพุทธสถานภู่อ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปโบราณปางไสยาสน์ฝีมือช่างสมัยทวารวดี อนุสาวรีย์พระยาชัยสุนทร เป็นอนุสาวรีย์หล่อด้วยสัมฤทธิ์เท่าตัวจริงยืนบนแท่นมือขวาดือกาน้ำ มือซ้ายถือดาบอาญาสิทธิ์ ผู้ให้กำเนิดเมืองกาฬสินธุ์ เป็นที่เคารพบูชาของชาวจังหวัดกาฬสินธุ์ นอกจากนั้นแล้วยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ที่เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่น กิจกรรมงานประเพณีที่สำคัญ ๆ ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะหาได้ในกลุ่มจังหวัด ร้อยแก่น มหา ภาพ เท่านั้น (123 Thailand Travel website, 2552 : Online)

กลุ่มจังหวัด “ร้อยแก่น มหา ภาพ” สามารถเชื่อมโยงเส้นทางกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภท ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมทั้งได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ โดยการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่น่าตื่นตาตื่นใจ ก็ตรงที่อีสานเป็นถิ่นร่ำรวยมรดกทางวัฒนธรรมประเพณี ที่เรียกขานกันว่า “ฮิต 12” ตลอดทั้งปี เพื่อเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้จากภาคการท่องเที่ยว ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการผลิตของฝากของที่ระลึกให้มีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าภาพหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ (Tourism website, 2552 : Online)

ถึงแม้ว่ากลุ่มจังหวัด “ร้อยแก่น มหา ภาพ” ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ซึ่งหากพิจารณายุทธศาสตร์รอง (1) จังหวัดมีแผนการพัฒนาด้านการเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์หลักของยุทธศาสตร์คือ มุ่งให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวและนำรายได้เข้าสู่จังหวัด เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการ

บริการสินค้าและอาชีพต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นการยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักในระดับประเทศและระดับสากล เพื่อให้การจัดการการท่องเที่ยว ได้รับผลประโยชน์สูงสุด จำเป็นอย่างยิ่งที่แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีกระบวนการและแนวทางในการทำงานที่สอดคล้องกับศักยภาพ ข้อจำกัด และวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสม และเอื้อประโยชน์แก่ประชาชนอย่างสูงสุด (กองแผนงาน สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต 3. 2549 : 25)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว การท่องเที่ยวประกอบไปด้วยกิจกรรมและบริการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ในการเดินทาง เช่น การคมนาคมขนส่ง ที่พักแรม สถานที่ขายอาหารและเครื่องดื่มร้านค้า สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ และบริการต้อนรับที่เต็มไปด้วยอัธยาศัยไมตรีต่อผู้ที่เดินทางจากบ้านของตนมายังถิ่นอื่น หากแหล่งท่องเที่ยวใดที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางมาเที่ยวกิจกรรมและบริการต่าง ๆ จะต้องประทับใจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา กาพ” ให้มีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องอาศัยการจัดการความรู้เป็นแนวทางหลักอย่างหนึ่งในการพัฒนาความพร้อมด้านการท่องเที่ยว การวิจัยในครั้งนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อศึกษาอุปทานการท่องเที่ยว และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการความรู้กับองค์ประกอบอุปทานการท่องเที่ยวขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อหาแนวทางการพัฒนาความพร้อมด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของจังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย ทิศทางและยุทธศาสตร์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อ

1. ศึกษาอุปทานการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา กาพ”
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการความรู้ กับองค์ประกอบอุปทานการท่องเที่ยวขององค์กรที่เกี่ยวข้องแหล่งท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา กาพ”
3. ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา กาพ”

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งเน้นศึกษาแนวทางพัฒนาความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด “ร้อยแก่น มหา กภาพ” โดยการใช้กระบวนการจัดการความรู้

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จะเน้นที่ผู้สัมผัสกรณีระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับผู้นำชุมชนตามแหล่งท่องเที่ยว เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระยะที่ 1

บุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา กภาพ” ประกอบด้วย 1. สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด 2. หอการค้าจังหวัด 3. ศูนย์การท่องเที่ยวจังหวัด 4. สำนักงานจังหวัด 5. ประชาสัมพันธ์จังหวัด 6. แหล่งท่องเที่ยว จำนวน 124 คน

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระยะที่ 2

ผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา กภาพ” จำนวน 20 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการวิจัยที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมติดอันดับ ในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา กภาพ” ดังนี้

3.1 สถานที่ท่องเที่ยวยอดเยี่ยม 5 อันดับ ในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ บึงพลาญชัย ฝายน้ำอ้อย พระมหาเจดีย์ชัยมงคล ทุ่งกุลาร้องไห้ และวัดบูรพาภิรามพระพุทธรูปปางประทานพร ที่สูงที่สุดในประเทศไทย (123 ไทยทราเวล, 2552 : เว็บไซต์).

3.2 สถานที่ท่องเที่ยวยอดเยี่ยม 5 อันดับ ในจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอีสาน พระพุทธมิ่งเมือง พระธาตุนาดูน วนอุทยาน โกสุมพิ และแก่งเลิงจาน (123 ไทยทราเวล, 2552 : เว็บไซต์).

3.3 สถานที่ท่องเที่ยวยอดเยี่ยม 5 อันดับ ในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูเวียง อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ บึงแก่นนคร พระธาตุขามแก่น และพิทยา 2 (123 ไทยทราเวล, 2552 : เว็บไซต์).

3.4 สถานที่ท่องเที่ยวยอดเยี่ยม 5 อันดับ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ พุทธสถานภูโป อนุสาวรีย์พระยาชัยสุนทร น้ำตกตาดทอง วัดศรีบุญเรือง และวัดกลาง (123 ไทยทราเวล, 2552 : เว็บไซต์).

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา ผู้วิจัยเริ่มทำวิจัยกำหนดระยะเวลารวม 2 เดือน โดยเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2552 ไปจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2552 และมีระยะผ่อนผัน (Grace Period) ประมาณ 2 เดือน กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การจัดการความรู้ หมายถึง การรวบรวมความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) และความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) อย่างเป็นระบบ และการประมวลข้อมูล สารสนเทศ ความคิด การกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลเพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรม และจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคลสามารถเข้าถึง ได้โดยอาศัยช่องทางต่าง ๆ ที่องค์การ จัดเตรียมไว้ เพื่อนำความรู้ที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การแสวงหาและการพัฒนาความรู้ การจัดเก็บและการค้นหาความรู้ การถ่ายทอดและการใช้ประโยชน์ความรู้ อันก่อให้เกิดการแบ่งปันและถ่ายโอนความรู้ และในที่สุดความรู้ที่มีอยู่จะแพร่กระจายและไหลเวียนทั่วทั้งองค์กร อย่างสมดุล เพื่อเพิ่มความสามารถในการพัฒนาผลผลิตและพัฒนาองค์กร

1.1 การแสวงหาและการพัฒนาความรู้ หมายถึง การที่แสวงหาหรือการค้นหากระบวนการ ที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคลากรในองค์กร แล้วนำมาเอาข้อมูลสารสนเทศ และความรู้ที่รวบรวมมา ได้นั้น มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน หรือต่อยอดสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในองค์กร

1.2 การจัดเก็บและการค้นหาความรู้ หมายถึง การพิจารณาตรวจสอบแหล่งความรู้ทั้ง ภายในและภายนอกองค์กร แล้วรวบรวมความรู้เพื่อนำมาจัดเก็บเป็นฐานความรู้ ทั้งที่เป็นความรู้ สาธารณะและความรู้ที่ฝังแน่นหรือตกผลึกอยู่ที่ตัวบุคคล โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วยในการจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ความรู้เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้งานได้จริงในองค์กร สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและเกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 การถ่ายทอดและการใช้ประโยชน์ความรู้ หมายถึง การเผยแพร่ความรู้ และการนำความรู้ที่พัฒนาแล้วอยู่ในตัวคนหรือที่จัดเก็บไว้มาให้พนักงานสืบค้นตามความต้องการที่จำเป็น ได้ทันทีที่ต้องการ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ วินิจฉัย ในกระบวนการทำงาน เพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

2. องค์ประกอบของอุปทานการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเพื่อสนองความต้องการ ของนักท่องเที่ยว ให้ผลิตผลิตินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ, สภาพสังคม, วัฒนธรรมประเพณี, วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อธรรมชาติ

2.1 สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดโน้มน้าวใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวได้แก่ สิ่งดึงดูดใจประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิ อุทยานแห่งชาติ ภูเขา น้ำตก บึง ป่าธรรมชาติดูนลำพัน ฯลฯ สิ่งดึงดูดใจประเภทวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ได้แก่ ประเพณีกินข้าวปุ้นบุญสะหวาด ประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง งานแข่งขันเรือยาวประเพณี และสิ่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี

2.2 การคมนาคม หมายถึง การเคลื่อนย้ายบุคคลหรือสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง มีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนการกระจายสินค้าสู่ตลาดท่องเที่ยว รวมถึงความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวให้เป็นไปด้วยความสะดวกสบายและความปลอดภัย เช่น การคมนาคมทางบก การคมนาคมทางเรือ การคมนาคมทางอากาศ และการคมนาคมทางรถไฟ

2.3 ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการเลือกสรรให้เหมาะกับการใช้งานได้ทันเวลาและอยู่ในรูปแบบที่ใช้ได้ นำมาผ่านกระบวนการประมวลผล และเสนอออกมาในรูปแบบที่ผู้ใช้รู้ และเข้าใจความหมายของข้อมูลจากสิ่งที่เห็น ประกอบด้วย ข้อมูล เอกสาร เสียง หรือรูปภาพต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดและนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการตัดสินใจหรือตอบปัญหาต่าง ๆ ได้

2.4 การโฆษณา หมายถึง การสื่อสารจงใจที่ผ่านสื่อโฆษณา ที่มีใช้ตัวบุคคลและมีการชำระเงินสำหรับความคิดเห็น ผลิตภัณฑ์ สินค้า บริการ ที่โฆษณาโดยผู้โฆษณา หรือผู้อุปถัมภ์ และถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อย แต่ก็คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ นั่นคือ ผู้โฆษณาหรือผู้อุปถัมภ์จะต้องชำระเงินค่าสื่อ และต้องมีสารโฆษณา ที่มุ่งสื่อสาร โน้มน้าวใจในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเป็นสื่อนำสาร โฆษณานั้น ไปสู่กลุ่มผู้บริโภคหรือกลุ่มเป้าหมายในการโฆษณา

2.5 การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหวังผลในความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชน การประชาสัมพันธ์มีความหมาย 3 ประการ ด้วยกัน คือ 1) เผยแพร่ชี้แจงให้ประชาชนทราบ 2) ชักชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย ตลอดจนเห็นด้วย กับวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานของหน่วยงาน 3) ประสานความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องให้เข้ากับจุดมุ่งหมาย และวิธีการดำเนินงานของหน่วยงาน

2.6 การให้บริการ หมายถึง การกระทำที่อำนวยความสะดวกให้ผู้ให้บริการกระทำให้กับผู้รับบริการการปฏิบัติต่อผู้รับบริการ อย่างเต็มที่ เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ และกลับมาใช้บริการซ้ำอีก การบริการนั้นต้องเป็นการปฏิบัติต่อผู้รับบริการ เช่น การต้อนรับ การอำนวยความสะดวก และการดูแลเอาใจใส่ ที่ผู้ให้บริการต้องกระทำอย่างเต็มที่ เพื่อให้ผู้รับบริการมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ให้บริการ ซึ่งจะทำให้ลูกค้ามีแนวโน้มที่จะกลับมาใช้บริการซ้ำใหม่อีก หรือแนะนำผู้อื่นให้มาใช้บริการเพิ่มขึ้น

3. การพัฒนาความพร้อมด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การจัดการให้อุปสงค์ของการท่องเที่ยวสอดคล้องกับอุปทานของการท่องเที่ยว ด้วยการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเพื่อสนองความต้องการ ของนักท่องเที่ยว อาทิ การคมนาคมขนส่ง (ทางอากาศ ถนน ทางรถไฟ และทางน้ำ) น้ำประปา ไฟฟ้า และระบบโทรคมนาคมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ การยอมรับค่านิยม และแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมสำหรับประชาชนในพื้นที่ การเข้าใจถึงสภาพเศรษฐกิจ-สังคม ประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนการคำนึงขีดความสามารถ ในการรองรับการท่องเที่ยว ของท้องถิ่น ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม แต่ละเชื้อชาติ พร้อมไปกับผู้ประกอบการจะต้องสรรค์สร้างกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสังคมรอบข้างให้น้อยที่สุด.

4. กลุ่มจังหวัดร้อยแก่น มหา ภาพ หมายถึง กลุ่มจังหวัดด้านการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งมีจังหวัดสมาชิก 4 จังหวัด คือ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์

5. ความต้องการการท่องเที่ยว หมายถึง ความต้องการพื้นฐานในการท่องเที่ยว ที่อำนวยความสะดวก และสร้างความประทับใจจากการท่องเที่ยว ได้แก่ 1. ต้องการกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้ประสบการณ์ที่หลากหลายให้มากขึ้น 2. ต้องการประสบการณ์จากการได้ไปเที่ยวในแหล่งธรรมชาติหรือประสบการณ์ที่ได้สัมผัสวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมที่แตกต่างจากที่ตนอยู่ 3. ต้องการ โอกาสที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะทาง ธรรมชาติ, วัฒนธรรม ที่มีแตกต่างในแต่ละพื้นที่ 4. ต้องการให้มีการอนุรักษ์สภาพธรรมชาติและสมบัติทางวัฒนธรรมในพื้นที่ที่ไปท่องเที่ยว

6. บุคลากร หมายถึง พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา ภาพ” ประกอบด้วย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด หอการค้าจังหวัด ศูนย์การท่องเที่ยวจังหวัด สำนักงานจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด และบุคลากรจากแหล่งท่องเที่ยวที่ทำการวิจัย

7. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บังคับบัญชาระดับสูง จากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด หอการค้าจังหวัด ศูนย์การท่องเที่ยวจังหวัด สำนักงานจังหวัด และประชาสัมพันธ์จังหวัด ที่กำกับดูแลงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา กาฬ”

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบอุปทานการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถนำข้อมูล ไปบริหารจัดการอุปทานของแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับอุปสงค์ของตลาดการท่องเที่ยว
2. ทำให้ทราบองค์ประกอบของอุปทานแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด “ร้อย แก่น มหา กาฬ” เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความมีศักยภาพอย่างยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้ เป็นแนวทางหลักอย่างหนึ่งในการพัฒนาความพร้อมด้านการท่องเที่ยว
3. ทำให้ทราบแนวทางเกี่ยวกับความพร้อมด้านการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวในกลุ่ม “ร้อย แก่น มหา กาฬ”
4. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย จะใช้เป็นข้อมูลในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาความพร้อมด้านการท่องเที่ยว ให้สามารถสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อไป